

ПРАКТИКА ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА БІЗНЕСОМ І ОРГАНАМИ ВЛАДИ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ

Фінансова робота на підприємствах охоплює усю систему їхніх фінансових відносин: відносин між підприємством і бюджетом, позабюджетними фондами, банками, постачальниками та споживачами; засновниками, страховими організаціями, а також відносин усередині підприємства – з приводу розподілу прибутку, формування і використання фонду оплати праці, фінансування необоротних та оборотних активів.

Основна мета фінансової роботи на підприємстві полягає у забезпеченні кругообігу капіталу необхідним обсягом фінансових ресурсів і оптимізації їх розподілу за його стадіями. Не дивлячись на те, що багато аспектів фінансової роботи жорстко регулюється нормативно-правовими актами, мета фінансового менеджменту зумовлює вільний і творчий характер роботи фінансиста.

В сучасних умовах господарювання фінансова робота набуває нового змісту, що було зумовлено зміною відносин власності, становлення різних організаційно-правових форм, приватизацією державних і муніципальних підприємств, трансформацією у податковій сфері, публічних фінансах та державних закупівлях, а також активізацією зовнішньоекономічної діяльності. Усе це сприяло суттєвому підвищенню вимог до професійної компетенції фінансистів. Так, наприклад, залучення іноземних інвестицій у вітчизняні компанії можливе тільки за умови підвищення прозорості їхньої діяльності, виконання замовлень іноземних компаній вимагає належної договірної і розрахункової роботи із нерезидентами тощо. Задоволення цих та інших вимог фінансового середовища можливе за умови реалізації на підприємстві сучасного фінансового менеджменту, який орієнтований у першу чергу на управління вартістю компанії. Роль фінансового менеджменту також зростає з огляду на високий рівень свободи підприємницького сектору економіки та загострення конкуренції як на ринках товарів і послуг, так і на ринках факторів виробництва і капіталу.

Усе це вимагає від вищих навчальних закладів перегляду змісту навчальних програм, навчальних дисциплін, підвищення ролі практичної підготовки, розширення викладання англійською мовою, викладання професійних дисциплін з урахуванням не тільки вітчизняного, а й міжнародного досвіду та стандартів, сприяння оволодіння студентами навичок щодо роботи зі спеціалізованими

програмами (1 C, MatLab, Eviews, Statistics) та мовами програмування (R, Python, SQL). В цьому контексті важливим є взаємодія вишів із державними установами та бізнесом, адже лише спільна робота може забезпечити синергетичний ефект і підготовку фахівців з фінансів високої якості.

Передусім зупинимося на найбільш відомих конкурсах, які проводяться з ініціативи бізнесу та у яких можуть брати студенти-фінансисти: програма «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука – найбільш масштабна загальнодержавна стипендіальна програма для підтримки талановитої молоді. Головною метою конкурсу є сприяння формуванню та зміцненню нового покоління інтелектуальної та ділової еліти країни. В рамках програми найталановитіші студенти отримують фінансову підтримку для продовження освіти та реалізації власних проєктів, додаткові можливості для індивідуального розвитку, нові зв'язки для спілкування, нет-воркінгу, обміну досвідом та інформацією [5]; CFA Institute Research Challenge – міжнародний конкурс інвестиційних досліджень, який передбачає підготовку і презентацію інвестиційних звітів однієї з провідних публічних компаній України та світу. Ця ініціатива дає можливість новому поколінню молодих спеціалістів отримати безцінне спілкування і поради від професіоналів українського інвестиційного бізнесу та експертів фінансової індустрії, реальний досвід інвестиційного аналізу, зрозуміти тонкощі написання інвестиційного звіту, досвід презентації і захисту виконаної роботи перед членами кваліфікованого професійного журі [8]; Creative Spark Big Idea Challenge – міжнародний конкурс відео-пітчів для студентів з університетів-учасників програми Британської Ради «Creative Spark». Ця програма підтримує створення партнерств між українськими та британськими університетами, які реалізують спільні програми з навчання підприємництву, а конкурс, який проводиться за категоріями «Цифрові технології», «Соціальний вплив» та «Креативність», заохочує розробити інноваційний «стартап» і розповісти про це світові [10]; Unilever Future Leaders' League – командний міжнародний чемпіонат із вирішення бізнес-кейсів, який дозволяє експериментувати і розробити реальні рекомендації для бізнесу «Unilever», отримати поради від бізнес-експертів за різними

напрямами [1]; CIMA Ukraine Business Challenge – міжнародний чемпіонат із бізнес-кейсів, що передбачає підготовку командою студентів аналітичного звіту англійською мовою за бізнес-кейсом і його презентацію перед суддями – впливовими вітчизняними і закордонними експертами та бізнес-лідерами. Переможці конкурсу мають можливість пройти стажування в компанії «PwC Україна» [9]. В Україні для студентів-фінансистів доступні такі стажування як програма компанії «Nestlé» [11], Deloitte Summer Internship Program [12], програма «Зірки на старті» від «UkrSibbank» [2], програма «Студенти Сингенти» [3].

Не стоять осторонь підготовки і підбору висококваліфікованих кадрів у взаємодії із вищими і вищі органи виконавчої влади. У 2018 р. стартувала Національна програма стажувань від уряду України. В рамках Програми 17 міністерств, Секретаріат Кабінету Міністрів України, Національне агентство з питань державної служби, Національна служба здоров'я України і Державне агентство резерву України запрошують на стажування студентів та випускників. У червні-вересні 2018 року відбувся перший набір Національної програми стажувань, в якому взяли участь 46 студентів. Перший набір Нацпрограми стажувань показав досить хороші результати – понад 20% учасників, які завершили стажування, успішно пройшли конкурс та працюють на державу в міністерствах, проектних офісах чи державних установах. У січні 2019 року Уряд продовжив пілотний проект «Національна програма стажувань у центральних органах виконавчої влади» ще на один рік. Таким чином, в уряді бажають масштабувати цей досвід і залучити якомога більше талановитих молодих людей на державну службу. До участі в конкурсі запрошуються громадяни України, які є студентами 3-4 курсів бакалаврату, студентами-магістрами, або здобули вищу освіту не раніше 2014 року. Конкурс відбудеться у три етапи – заповнення анкети, онлайн-тестування і співбесіда – і розрахований на 3 місяці, протягом яких учасники долучаються до формування політик та реалізації окремих проектів, працюючи під керівництвом своїх наставників: міністрів, заступників міністрів, директорів департаментів, генеральних директорів директоратів [7].

Популярним серед студентів-фінансистів є стажування в Національному банку України, що може тривати від 1 до 6 місяців. Регулятор фінансового ринку не обмежує студентів-стажистів певними напрямками – бажаний напрям стажування визначається під час співбесіди та інтерв'ювання студентів. Стажування дозволяє студентам отримати досвід і знання щодо функціонування сучасної державної установи та дозволяє отримати можливість працевлаштування в ній [4]. Практика залучення персоналу через інструмент стажування використовується і органами місцевого самоврядування в Україні. Наприклад, відділ у справах молоді та спорту Сумської міської ради організує стажування молоді в апараті і структурних підрозділах міської ради [6].

Таким чином, проекти, що передбачають взаємодію бізнесу чи органів державної влади та вищих

та орієнтовані на професіоналізацію фінансової роботи та підвищення підготовки майбутніх фахівців з фінансів мають низку переваг. Ефективна взаємодія освіти, науки та бізнесу у забезпеченні якості вищої освіти створює основу для залучення, утримання і розвитку молодих спеціалістів і випускників з університетів України з метою формування сильної професійної команди менеджерів в майбутньому.

Література

1. Легендарный маркетинговый кейс-чемпионат [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://unileaders.ru/ufll>
2. Програма для студентів та випускників [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://my.ukrsibbank.com/ua/careers/programms-for-students-and-graduates/>
3. Програма стажування «Студенти Сингенти» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.syngenta.ua/programa-stazhuvannya-studenti-singenti>
4. Стажування студентів вищих навчальних закладів України в Національному банку України [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=26137303&cat_id=26137302
5. Стипендіальна програма «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zavtra.in.ua/>
6. Сумську молодь запрошують на стажування до міської ради [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://sumypost.com/sumynews/suspilstvo/sums_ku_molod_zaprosuyut_na_stazhuvannya_do_m_s_ko_radi/
7. Уряд запрошує 130 студентів долучитися до Національної програми стажувань у центральних органах виконавчої влади [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-zaprosuyue-130-studentiv-doluchitisyado-nacionalnoyi-programi-stazhuvan-u-centralnih-organah-vikonavchoyi-vladi>
8. CFA Institute Research Challenge: An educational initiative that promotes best practices in equity research among the next generation of analysts [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://challenge.cfaukraine.org/>
9. CIMA Ukraine Business Challenge [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.cimaglobal.com/Our-locations/central-eastern-europe/Ukraine/2016-CIMA-Ukraine-Business-Challenge/>
10. Creative Spark Big Idea Challenge [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.britishcouncil.org.ua/programmes/education/creative-spark/big-idea-challenge>
11. Стажування та практики [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.nestle.ua/jobs/students>
12. Deloitte Summer Internship Program [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://careerhub.in.ua/deloitte-summer-internship-program/>